

Kaubandus-tööstuskoja Teataja

XIII aastakäik

~~B 6729.~~

1938

Spetsiaalne fond

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 1. XIII aastakäik 1. jaanuaril 1938

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:	Toimetus ja talitus	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . . kr. 30.00
Poolaastas . . . " 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " . . . " 16.50
Välismaale . . . " 5.00	igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " . . . " 10.00
Poolaastas . . . " 3.00		Kaane külgedel—kokkuleppel

SISU: Uue julgusega uude aastasse. Kaupmeeskond ja konjunktuur. Kaubandus-tööstuskoja seisukohti linakaubanduse tsentraliseerimise küsimuses. Palgakõrgendamise nõudmisi tööliste poolt enne kokkulepitud tähtaega. Tagasivaade läinud aasta laevasõidule. Mineraalvete ja karastusjookide töösturite päevamuresid. Rahvusvaheline käsitöönäitus Berliinis. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Äride register. Toiduainete turg. Vällisbörsid. Kaubahindu Tallinna börsi kursisedelld.

Käesolevağa on meil au teatada oma lugupeetud ostjaskonnale ja äriringkonnale, et uuest aastast alates meie

**VABRIKU KONTOR, KAUBALADU
JA TÖÖSTUS**

on üle viidud meie uutesse ruumidesse,
Tallinna Linnas
Keskraamatuukogu

Tallinn, Soo tän. 26

Telefonid:

kontor 426-31, 426-32,
kaubaladu 422-55,
tööstus 476-00

Kõige austusega

A.S.

OSKAR KILGAS

Uue julgusega uude aastasse

Joakim Puhk

Kaubandus-tööstuskoja esimees.

Algav uus aasta oma lootustega innustab meid uuesti tööle ja annab julgust võitlemiseks. Jõudu sellele tööle ja õnne võitluses viljarikaste tulemuste saavutamiseks, — seda soovime teineteisele uue aasta hommikul.

Tegutsemine majanduslikul alal, nagu seda on kaubandus ja tööstus, on vastutusrikas ülesanne ja nõuab palju hoolt ja ettevaatust. Ta toob kaasa sageli raskeid muresid ja suuri pettumusigi. On vaja tugevat vaimujõudu, et selles tegevuses pidada vastu ning jääda püsima. Soovin, et kõigil meil jatkuks seda jõudu ka algaval uuel aastal.

Merimees ei sõida merele üksnes ilusa ilmaga, tal tuleb pidada võitlust ka mässavate voogudega ja tüürida oma laeva läbi tuulte ja tormide.

Teisiti pole lugu ka kaupmehe ja töösturiga. Ka temale pole „ilmastik“ alati soodus, kuid seepärast ei tohi ta veel julgust kaotada. Tuleb võidelda ja panna vastu.

Möödunud aasta ei täitnud vahest paljudel ilusaid lootusi, mis aasta algul paisutasid rinda. Võib-olla sai mitmele aasta lõpuks pettumus osaks. Kuid seepärast ei tule uuel aastal veel käsi rüppe lasta vajuda, vaid asuda uue hoo ja uute lootustega rühkima ülesseatud eesmärgi poole. Tuleb rühmata, kuni jõutakse kord sihile! Eesmärki ei saavutata ühe aastaga, võitlus kestab kuni kestab elu.

Nii on see üksikisikuga, nii on see ka asutuste ja ühiskonnaga. Ka Kaubandus-tööstuskoja, kaupmeeste ja töösturite avalik-õigusliku organisatsiooni elus ei ole see teisiti.

Koda on püstitanud oma tegevusele sihtjooned ja asunud tööle. Asja valiti kotta rida uusi

isikuid, aga veel palju enam endisi tegelasi valiti tagasi. See on tõenduseks, et koja seniste tegelaste poolt püstitatud põhimõtted ja sihtjooned on leidnud heakskiitmist ja poolehoidu valijaskonnas.

Aga ei puudu siingi omad raskused ja konarused. Tuleb kovalgi raiuda ning kangutada, et suuta ellu viia oma algatusi ja tõekspidamisi. See on raske ning vaevarikas töö, aga see on võitlus ja elu!

See töö edneb seda jõudsamini, mida enam koja liikmed ilmutavad oma töös üksmeelt ja mida energilisemalt pannakse käed külge.

Majanduslikus võitluses on kaupmehel ja töösturil lahendada palju ühiseid ülesandeid; seda võitlust juhib Kaubandus-tööstuskoda. Koja töö ning tegevus on viljakas vaid siis, kui usaldus, mida valijad on kinkinud oma avalik-õiguslikule organisatsioonile, püsib ka koja uue koosseisu ajal edasi, olles talle moraalseks toeks tema töös.

Kuid peale ülesannete, mis koval on lahendada tema ümber koondunud üksikutel majandusaladel, seisab eelseisval aastal kõigil ellukutsutud kutsekodadel, seoses uue põhiseaduse ellurakendamise, ees suur ja tähtis ülesanne — osa võtta seadusandlikust tööst parlamendis. Siin peavad koval kui tippasutused majanduslikul ja kutselisel alal ühises koostöös suutma ilmutada riiklikku mõtlemist ja arusaamist meie majandusliku elu vajadusist, sest nemad kannavad ka vastutust meie rahvamajanduse heaolu eest.

Soovin kõigile rõõmsa lootusega alata uut aastat ja väsimata energiaga asuda tööle oma ülesannete täitmisel!

Kaupmeeskond ja konjunktuur

Kas kaubanduse kandevõime on tõusnud?

Kogu töötava rahvastiku sotsiaalse olukorra parandamine on kõrgkonjunktuuri loomulikke kaasnahtusi. Teatud määral tohiks meie majanduslikku seisukorda käesoleval momendil ikkagi suhteliselt vaadelda kui konjunktuuri kõrgseisu, vähimalt näivad puuduvat suuremad eeldused üldise majandusliku seisukorra tunduvas paranemiseks lähemas tulevikus. Seepärast tohiks olla ka täiesti mõistetavad töötava rahvastiku üksikute gruppide taotlused oma sotsiaalse olukorra kindlustamise suunas. Eeltingimuseks selle juures on ikkagi aga, et kõik need parandused oleksid kooskõlas majanduse kandedjõuga. Vastasel korral oleks nende mõju väga üürrike, koguni negatiivselt võiksid nad mõjuda. Nimelt võiksid nad omalt poolt ainult kaasa aidata konjunktuuri tagasilöökkide suvendamiseks ja isegi kiirendamiseks. Sellest ongi paljudel kordadel tingitud ettevõtjaskonna tagasihoidlikkus töötavatele kihtidele vastutulekus — seda just esitatud suurte nõudmiste kogu ulatuses. Ja lõppeks ei tohi ka unustada seda, et konjunktuuri kõrgeperiood on ajaks, millal ettevõtjaskond peab oma tootmisvaru uuendama ning koguma ka reserve selleks, et esinevate tagasilöökkide puhul kohe mitte uksi sulgeda. See aga tähendab teiste sõnadega ka seda, et ettevõtjaskonna reservid on kaudsel ka töötavate kihtide reservideks. Sellega ei ole kaugeltki tahetud öelda, et töötavad kihid ei tohiks konjunktuuri paranemisest saada ka otseselt kasu parema tööpalga jne. näol. Seda aga ikkagi võimaluste piires, ilma et ettevõtjaskond sellega suhteliselt kaotaks, s. t. konjunktuurist mingit kasu ei saaks.

Tavaliselt on käesolevat küsimust käsiteldud ikka ettevõtja-töösturi ja ta töövõtjate seisukohalt. Mõnesugusel määral võiks olla huvitav katse käsitella küsimust ettevõtja-kaupmehe ja ta ettevõttes töötajate — äriteenijate — suhtes.

Eitamata põhimõtteliselt äriteenijaskonna sotsiaalse olukorra parandamise tarvet üldiselt tahaksin siinkohal lühidalt arutelule võtta kaubanduse (kitsamas mõttes) kandevõimet praegusel momendil, et sellega püüda anda väikest pilti sellest, kuivõrd oleks kaupmeeskond suuteline vastu tulema äriteenijaskonna poolt esitavatele nõudmisile.

Viimaseid tuleb sel juhul kahtlemata vaadelda kui n.-n. „konjunktuurinõudmisi“. Seepä-

rast on esmajoones tarviline jõuda selgusele selles, kuivõrd on kaubanduses konjunktuuri muudatusi viimaseil aastail ilmnunud. Teiste sõnadega — kas kaubanduslike ettevõtete rahalised sissetulekud on sedavõrd suurenenud, et võiks aset leida laiemaulatuseline äriteenijaskonna parem hüviatus?

Üldiselt on vaidlematu, et kriisiaegadega võrreldes on kaubanduslike ettevõtete rahalised käibed ja ka sissetulekud tõusnud. See tõus on aga kahtlemata olnud aeglasem kui tööstuses ega küüni viimases avaldunud tõusu tasemeni. Seda põhjusel, et väga suur osa tööstusest kasutab puht-välismaist kõrgkonjunktuuri, mille tõttu ei avaldu selle tõusu mõju kaugeltki täiel määral sisekaubanduses. (Kuna import ja eksport sünnivad tööstuse enda poolt, ei saa kaub. ettevõtte sellest otseselt kasu. Kaudne kasu, mis avaldub töölistkonna kui terviku suurenenud ostujõus, ilmneb juba kaugelt väheamas ulatuses.) Täiesti mõistetavalt ei kujuta see endast mingit paheolukorda, mida võiks vahest ülaltoodu vähem tähelepanelikul lugemisel ekslikult järeldada, vaid see on ainult fakti konstateering.

Edasi arutelles tekib kohe küsimus, kui suurel määral on siis konjunktuuri paranemine kaubanduses sündinud. Sellele on konkreetselt raske vastata. Väga suurel määral on see sõltuv kaubanduse alast. Mõnel alal võib tõusu pidada vägagi rahuldavaks, teistel aladel aga on see olnud minimaalne. Ja on rida alasid (sellega ka ettevõtteid), kus eraettevõtjaskond on sunnitud olnud oma tegevust tunduvalt kokku tõmbama või koguni sellest täieliselt loobuma (monopoliseerimised!).

Kui arvestada veel asjaolu, et kaubanduslike ettevõtete tulude tõus ei ole, tingituna üldisest hindade tõusust, kaugeltki proportsionaalne rahaliste käivete tõusule (on väiksem), samuti ka seda, et reservide kogumine osutub mõistlikul kaupmel paratamatuks vastavalt artikli algul märgitud põhimõttele, ja võttes arvesse lõpuks ka tendentsi kaupmehe vahendustasu vähendamiseks (hindade tõstmisel kodumaa tööstuse poolt ei ole võimalik alati veeretada seda tarvitajale), siis võib tulla järeldusele, et üldiselt ei saaks erakaubanduse kandevõimet oma teenijaskonna laiaulatuselisemalt paremaks hüvistamiseks just palju tõusnuks lugeda.

Siinjuures oleks veel märkida, et paljud ettevõtted on viimasel ajal ka oma teenijaskonna olukorda puudnud parandada. Ja saab olla ainult tervitatav, kui see sünnib võimaluse piires

des võimalikult laias ulatuses. Eriti avaraid võimalusi seda teha uldises ulatuses ja efektiivselt ei ole, kahjuks, siiski olemas.

Lhc.

Kaubandus-tööstuskoja seisukohti linakaubanduse tsentraliseerimise küsimuses

Ajalohitendes ilmub viimasel ajal kord ühest, kord teisest kodumaa nurgast teateid, et see või teine põllumeeste konvent oma koosolekul on nõudnud linakaubanduse tsentraliseerimist või monopoliseerimist.

Ei ole raske mõista, kust sellased nõuded on inspireeritud, kui meele tuleb, et Põllutöökoda juba algusest peale on võidelnud linamonopoli või linakaubanduse tsentraliseerimise teostamise eest. Sel teel loodetakse kindlustada linatootjale-põllumehel võimalikult kõrgem hind ja kaitsta teda linahindade languste eest.

On ju tõsi, et lina kui maailmaturu kaubartikkel allub maailmaturu hinnakõikumistele. Tõsi on ka, et linahind möödunud suvest saadik on langenud kuni £20/—, mis on põllumehel linatootjale liiga järsk ja suur hinnavahe. Kuid selle juures peaks ka teatama, et kuni käesoleva aasta augustikuni kõrget hinda saadi ainult Saksamaalt, kuna Saksamaal käesoleval momendil oli suur linatarvidus ja seepärast linast makseti kõrget hinda. Teised Lääne-Euroopa ketrusvabrikud ei suutnud nende linahindadega kaasa samuda ega ostnud lina seni, kuni linahind stabiliseerus normaaltasemeni, s. o. praeguste hindadeni, missuguste hindadega vabrikud ka ostutehinguid hakkasid tegema. Nii oli mõni aeg püsinud kõrgkonjunktuur meie linaturul, maailmaturu seisukohalt vaadeldes, õigupoolest ebanormaalne nähtus. Kui meie tootjale oleks kindlustatud niisuguse juhusliku kõrghinna tase, siis normaalhinna juures juuremaks tootjale, ükskõik millisest allikast see tuleks, saaks paratamatuks ja alatiiseks nähtuseks.

Et sellase juhusliku kõrgkonjunktuuri hüved on otseselt osaks saanud linatootjale, see tõen-

dab, et linaeksportöör-erakaupmees ei ole sellast konjunktuuri ära kasutanud ainult enda huvides, vaid on seda otseselt ka edasi annud tootjale. Tsentraliseeritud või monopoliseeritud linakaubanduse juures oleks see võinud kergesti ka ära langeda, sest puuduks igasugune võistlus, mis erakaubanduses on vältimatuks tõukejõuks kõrgemate hindade maksmiseks. Seepärast osutub praegune vabakaubandus linatootjale kasulikuks, sest suur võistlus linaostjale vahel vabakaubanduses ei võimalda suuri vahekasusid ja linaostjad peavad rahulduma minimaalse teenistusega. Seepärast tõelised linatootjad ei ole kaugeltki linakaubanduse tsentraliseerimise või monopoliseerimise pooldajad.

Praegustel linaeksportööridel on aastakümnete jooksul omandatud kogemused ja kindlad ning laialised sidemed välisfirmadega. Ühelgi uuel organisatsioonil, olgu see siis tsentralisatsioon või monopol, neid omadusi ei ole, ja selle tõttu nende loomisel meie linakaubandus mõni aeg kahtluta kannataks, kuna sellase organisatsiooni kasulikkus esialgsel on alles väga probleemataoline.

Kui aga Vabariigi Valitsus siiski mingisugust ümberkorraldust linakaubanduses peab tarviliseks, siis juhime tähelepanu sellele, et niisugune ümberkorraldus võiks aset leida ikkagi ainult linakaubanduse hooaja vaheajal, s. o. suvekuudel, sest meie linakaubanduse peamine hooaeg teatavasti kestab oktoobrist juulini. Hooaja kestes, kus linakaubandus on täies hoos, s. o. tagavarad on kokku ostetud, töölised palgatud, ruumid korraldatud jne., oleks igasugune ümberkorraldamine kahjutuov mitte ainult eramajandusele, vaid ka rahvamajandusele.

Palgakõrgendamise nõudmisi tööliste poolt enne kokkulepitud tähtaega

Viimasel ajal on töötulide käsitlemisel ette tulnud nähtusi, mis ei näi kooskõlas seisvat töötulide lahendamise seaduse põhimõttega. Nii on

mitme ettevõtte tööliskonna poolt algatatud palgakõrgendamise nõudmisi 2—3 kuud enne kui lõpeb tähtaeg, milleni on neis ettevõtteis palgad

kindlaks määratud Töötülide Lahendamise Komisjoni poolt. Osa säärastest palganõudmistest on antud uuesti Töötülide Lahendamise Komisjonile ja komisjon ongi asunud nende arutamisele.

Säärane asjade käik asetab tööstuse seisukorda, kus tal kaob võimalus palgaküsimusis tegutseda ettevõttes eneses kujunenud olukorra ja tööturu nõuete kohaselt.

Praegune majanduslik olukord on mitmes tööstusharus väga ebastabiilne: suurte hüpetena kõiguvad pea valmissaaduste, pea toorainete hinnad, kitsenevad saaduste müügi võimalused põhjustel, mis ei olene tööstureist. Nüüsgustes oludes on töösturil väga raske pika aja peale ette kalkuleerida, kui palju ta töötasu võib maksa. Kuna töötasu sõltub ka teataval määral elumaksumusest ja selle kujunemist pika aja peale on raske ette arvestada, siis paistab meile, et ka Töötülide Lahendamise Komisjonil on võimatu üldiseks rahulolemiseks 2—3 kuud ette otsustada, kuivõrd tarviline on palga kõrgendamine tuleviku peale elumaksumuse seisukohalt.

Alistudes Töötülide Lahendamise Komisjoni otsusele lootsid töösturid komisjoni poolt määratud ajavahemikus töötasude asjus leida rahu, et oma jõudu ja tähelepanu juhtida teistele töötlemisele ja saaduste müügigt seotud küsimu-

sile. See oli vististi ka seaduseandja tahe, kui ta komisjonile õiguse andis oma otsuste maksuvuse kestust määrata pikema aja peale. Palgaküsimuste uus arutamine ja otsustamine Töötülide Lahendamise Komisjonis enne kui pole saabunud endise otsuse kehtivuse lõpp tühistab meie arusaamise järgi kõne all oleva seaduse mõtte ja sihi, sest ta soodustab alaõitse tuliseisukorra tekkimist ettevõtteis. Meil puuduvad juhtumid, kus komisjon oleks palgakõrgendusest loobunud. Rahulolu saavutamiseks tööliste keskel kaldub komisjoni enamus ikka palku tõstma, arvatavasti lootuses, et tööandjad oma kahjud või suuremad väljaminekud suudavad katta. Viimase aja majandusliku tõusu tendentsi juures on õnnestunud sellega veel kuidagi toime saada, aga liginevate raskuste korral ei täitu enam need lootused ja kahjukannatajajaks saavad töösturite kõrval ka töölised ning teised kaaskodanikud.

Töölisel näikse kogemuste tõttu olevat tulnud veendumusele, et nõudes komisjoni kaudu palgalisa ikka midagi juure saadakse, — seepärast ka see ruttamine uute nõudmistele esitamisele. Sääraseid enneaegseid palgakõrgenduse nõudmisi ei tohiks käsitleda töötülide lahendamise seaduse §§ 2—7 kohaselt, vaid nende arutamine tuleks Töötülide Lahendamise Komisjoni kehtiva otsuse lõpptähtajani edasi lükata.

Tagasivaade läinud aasta laevasõidule

Läinud aasta oli majanduslikult kõikidel aladel mitte üksi meil Eestis, vaid kogu maailmas rahuldav. Rahvaste majanduslik tegevus võis jälle areneda peaaegu täies koormatuses, mis järeldas üldist heaolu tõusu tänava majanduslikult. Säärane olukord ei olnud küll veel põhjustatud puht-majanduslikest tegureist, kuna rahvusvaheline kaubanduslik ja majanduslik läbikäimine oli ikka veel pidurdatud kaitsesuutlikkusest, mida vaid osaliselt ning peamiselt vastastikkuse alusel on vähendatud, ning üldine majanduse asjatundjate arvamine kaldub sinna poole, et ei saa olla enne püsivamat ja loomulikku „prosperity“ tagasitulekut maailmas kui on paremini lahendatud rahvaste vahel majanduslike saavutuste otstarbekam jaotus, mis eeldab autarkiale vastupidist suunda. Kuid siiski vastastikkuse alusel loodud kaupade parema ja intensiivsema vahetuse areng järeldas suuremat läbikäimist. Lisaks sellele 1937. a. tõi suure elavnemise rahvaste uuestirelvastumine, samuti

ka mitmed „mitteametlikud sõjad“, mis aitasid kaasa eriti kõrvalseisjate riikide kaubanduse elustamiseks. Puht-merevedude alal aitasid olukorda parandada veel erakordsed viljaveod ja teiste massikaupade, eriti maakide, veod. Kõige selle tagajärjel nõudmine tonnaaži järele paljudel turgudel ületas pakkumise ja laevade veohinnad l. a. tõusid pidevalt aasta algusest kuni oktoobrikuu keskeni. Laevasõit, mis kõige karmimalt oli tunda saanud eelmist, 1930.—1935. a., sügavat kriisi, vajas seda tõusuaega rohkem kui ükski teine ala, sest laevasõidus oli parandada väga palju haavu, samuti ka koguda jõudu võimalike tulevate tagasilööride pareerimiseks, mis laevasõidus on olnud eriti valusad, sest laevasõit on ala, kus ei ole veel läbi viidud hindade reguleerimist siseturu korraldusega või rahvusvaheliste kartelleerimistega (viimane on teostatud osalt liinilaevanduses, kust Eesti tonnaaži osa ei võta), nii et ta on pidanud kaasa tegema kõik tõusud ja mõõnad väga suurte võnkumistega. —

Kahjuks aasta viimne veerand tõi küll jalle pettumuse, kuna prahid, alates okt. keskelt, 1½ kuu jooksul langesid tasemeni, kust nad 1936 a. lõpul alustasid visa tõusuteed. Kuna vahepeal aga kulused oli tõstetud, siis muutus aasta lõpuks seisukord ebasoodsamaks kui see oli 1937. a. vastu võttes.

Kuid sellest hoolimata ei maksa kaotada optimismi, vaid tuleb loota, et 1938. a. ei kordu raskused, mis laevasõit pidi eelmise kriisi ajal läbi elama.

Kodumaa kaubalaevastik ei saanud kahjuks 1937. a. järsku ja ootamatut tõusu 100% ära kasutada, kuna üle 75% tonnaazist oli prahitud ette. Kuid siiski olid prahid keskmisest paremad ning aasta majanduslik resultaat rahuldav, mis Eesti kaubalaevastikule pärast raskeid kriisistaate oli teretulnud ja teenitud nähtuseks. — Aasta jooksul kaubalaevastiku kasvamine läks tagasi, mida põhjustasid ebamääraselt kõrgeid laeva hinnad. Kuid kui soovime oma laevastiku elujõudu ning arengut alles hoida, siis ei tohi me unustada, et peame oma laevastikku suurendama ja uuendama, et suuta tulevikus sammu pidada teiste maade pidevalt arenevate ja moderniseeruvate laevastikega. Selleks on meil

peale hea tahte vaja kapitale, mis on seni, eriti arvestades kriisiaegseid teenistuse võimalusi, olnud võrdlemisi väga tagasihoidlikud. Eriti viimasel ajal, kus laevade hinnad on tõusnud normaalsema tasemeni, on kerkinud reaalselt üles kapitalide tahtsus ja vajadus.

Aasta lõpuks tahaksime jalle kord alla kriiputada tõsiasi, et meri on üks Eesti suurimaid loodusevarasid põllumaade kõrval. Meresõidu areng peaks seetõttu meie majandusprogrammis olema tähtsal kohal. Kuid selle juures peab vankumatult meeles olema, et meresõidu teostamise ja arendamise alused on lahkuminevad teistest aladest, mistõttu neid on vaja ligemalt analüüsida ning selle järgi vastavalt talitada. Bülletään on püüdnud aasta jooksul võimalikult erapooletult üldsihti ja üldisi ülesandeid esikohale seades laevasõidusse puutuvaid küsimusi valgustada ja analüüsida. Tahame seda jätkata tulevikuski kogu meie rahva majandusliku aluse kindlustamise eesmärgiga ja loodame, et need meie püüded leiavad niisama elavat huvi ja vastukaja meie juhtivate tegelaste ja ka laevasõidu ringkondade pool ning et Eesti lipu all sõitev kaubalaevastik areneb veel sihikindlamalt ja edukamalt kui seni. Selleks uut jõudu ja edu järgnevak, 1938. aastaks!

Mineraalvete ja karastusjookide töösturite päevamuresid

Kaubandus-tööstuskoja poole pöördus palvega Eesti Mineraalvete ja Karastusjookide Töösturite Ühing, tõstes päevakorrale selle tööstusharu elus väga tähtsa ja olulise — nimelt müügiabinõude jällemüüjailt tagasi saamise — küsimuse.

Teatavasti investeerivad karastusjookide, mahlade ja õlletehased tunduva osa oma tööstuskapitalist müüginõudesse, s. o. pudelite, kastide ja ankrute alla. Tööstussaaduste turustamisel antakse need müügiabinõud jällemüüjale allkirja vastu hoivale. Jällemüüjad omalt poolt annavad pudeleid ostjatele kas tagatise vastu või lihtsalt tutvuse tõttu edasi. Neist edasiantud pudeleist jääb aga osa tagasi toomata. Tööstus, minnes oma pudeleid tagasi saama, leiab sageli neid puudu olevat ja on harilikult sunnitud jällemüüja soovil tegema mahakirjutusi müüginõude arvel kuni 20%. Omavahelise terava konkurentsi tõttu on kohtu poole pöördumine sageli võimatu, kuna sellega on seoses ka müügikoha kaotus.

Nii on kujunenud otse süsteemiks, et jällemüüjad võtavad pudelite eest raha kautsjoniks,

jätavad aga selle töösturile edasi andmata, seega toimub nende poolt äritsemine võõra varaga.

Pudeleid tarvitavad tööstusharud, nagu piimatööstus ja Riigi Piiritusemonopol, kus üks suur ettevõtte juhhib turustamispoliitikat, on selles suhtes soodsamas olukorras. On võimalik müügiabinõude täieline tagasinõudmine ja tööstur ei kannata kahjusid.

Samasugune olukord karastusjookide ja õlle alal on muret tekitanud ka teistes maades ja Saksamaal, näiteks, on riigi majandusministerruum 15. veebr. 1935. a. maksma pannud määruse, millega kohustatakse kõiki karastusjookide ja õlletootjaid oma müügiabinõusid jällemüüjale edasi andma ainult tagatise vastu. Saksamaal on see korraldus turgu tervendanud ja annud häid tulemusi.

Praegust olukorda meil ei saa aga kuidagi normaalseks pidada ja siin tuleks kas normeeriva määruse või töösturite omavahelise lepingu kaudu püüda seisukorda parandada.

Rahvusvaheline käsitöönäitus Berliinis

Eesti valitsus on saanud kutse võtta osa Berliinis 28. maist kuni 26. juunini 1938. a. peetavast rahvusvahelisest käsitöönäitusest. Iga maa saab näitusele oma väljapanekute jaoks omaette ruumi, milles soovitakse näha väljapanekuina:

- a) ajaloolis-kultuurilisi esemeid ja teoseid,
- b) uudse aja käsitöö saadusi,
- c) sisseseatud töökodasid töötavate käsitöölis-tega ja
- d) kutsealalist ajakirjandust.

Osavõtu tingimused majandusministeeriumi arvates on soodsad, ka olevat saadud lubadusi, et võimaldatakse väljapanud saaduste müüki. Majandusministeeriumi kaubandusosakond omalt poolt pooldab esinemist vaid täiesti ülevaatliku ja laiaulatuselise väljapanekute koguga, mis suudaks anda representatiivse pildi Eesti käsitöö kõrgest tasemest, ja soovib teada Kaubandus-tööstuskoja seisukohta näitusest osavõtu asjus.

Kaubandus-tööstuskoda küsimust kaaludes leidis, et Eesti osavõttu Berliini rahvusvahelisest käsitöönäitusest tuleb põhimõtteliselt pooldada, kuid arvab, et osavõtt on vaid sel juhul võimalik ja mõeldav, kui vastavad ettevõtted tahavad ja suudavad lühikese aja kestes, mis näituse avamiseni jäänud, valmistada vääriliseks ja mõjuvaks esinemiseks tarvilise arvu eksponaate ja kui jõu-

take läbi viia vajalised eeltööd näituse programmi ulatuses.

Väljapanekute müügi võimalusele näitusele või üldse Saksamaal ei tarvitseks panna kuigi suuri lootusi, sest kuigi seni oleme vähesel määral paremaid käsitöösesemeid ekspordinud, siis ometi mitte Saksamaale. Samuti ei saa seda pidada müügi võimaluseks, kui näitusele lubatakse esemeid müüa piiratud arvul, nagu on tähendatud näituse kutses.

Kirjeldatud asjaoludel oleks Berliini käsitöönäitusest osavõtu peamiseks eesmärgiks Eesti ja eesti käsitöö saaduste tutvustamine ja propaganda. Kui me aga esinedes ei suuda anda küllalt täiuslikku ning esinduslikku pilti eesti käsitööst ja meie käsitööettevõtete võimeist, siis on küll parem esinemisest loobuda.

Enne näitusest osavõtu küsimuse lõpliku otsustamist tuleks koja arvates kõigepealt selgitada, millised ettevõtted oleksid nõus näitusele esinema ja milliste esemetega. Samuti peaks olema selge, kas leidub selleks summasid, et katta esinemisega seoses tekkivaid kulusid.

Ka oleks soovitav, et enne küsimuse lõpliku otsustamist kutsutaks kokku asjast huvitatud asutuste, organisatsioonide ja ettevõtete nõupidamine näitusega seoses olevate küsimuste igakülgseks põhjalikuks kaalumiseks.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Meremeeste tööaja seaduse kehtimahakkamisel raskusi

Meremeeste tööaja seadus on avaldatud R. T. nr. 101, 21. dets. s. a. Seaduses on aga määratud, et see hakkab maksma 1. jaanuarist 1938. a., seega vaevalt nädal pärast avaldamist ja laiali saatmist.

Kuna aga seaduse kehtimapanek nõuab terve rea uusi korraldusi, muudab olevat olukorda, tõstab ületundide tasu tervele reale meremeestele, kellega tasud kokku lepitud kuni 1. apr. s. a. laevaomanike ja laevameeste organisatsioonide vahel, ning kuna üle 90% Eesti välissõidulaevadest asub väljaspool Eestit maailmameredel, kuhu seaduse kättevõimetus võtab aega, rääkimata uute korralduste ja korra teatavaks tegemisest, siis on Kaubandus-tööstuskoda pöördunud märgukirjaga vastavate ministrite poole, et seaduse kehtimahakkamise aeg lükataks edasi kuni 1. aprillini, millise vaheaja jooksul oleks võimalus seadust ühes korraldustega laevadele laiali saata.

Laevade miinimum-veohinnad rahvusvaheliselt otsustatud

Londonis 17. dets. peetud koosolekul, millest osa võtsid kõikide maade laevaomanike esindajad, kes võtavad osa tramp-laevasõidust, otsustati üksmeelselt ühineda Inglise miinimum-veorahade skeemiga ookeani viljavedudel. Ligemad korraldused viiakse läbi vastavate maade laevaomanike ühingute poolt.

Balti ja Valge mere metsaveo miinimum-veorahade skeem 1938. a. navigatsiooniks on leidnud 20-daks detsembriks kõikide metsaveost osavõtivate maade laevaomanike poolehoidu, milleks on antud soovitatav protsent kohustusi keskasutusele Kopenhaagenis.

Ka Eesti laevaomanikud lähevad üksmeelselt kaasa nende aktsioonidega prahituru korraldamisel.

Ka veoandjaile on miinimum-veohinnad majanduslikult tervitatavad vastavate kalkulasioonide tegemisel.

Laevakokkade kursused

Haridusministeeriumi poolt korraldatakse koos laevasõidu organisatsioonidega Tallinna Merekoolis 1. veebruarist kuni 1. maini laevakokkade kursused. Kursuse lõpetajad saavad sellekohase tunnistuse. Tunnistusega varustatud õppinud kokad saavad laevades eesõiguse ja suurema tasu. Kursusele võetakse peamiselt neid, kes juba varem laevades kooži alal on töötanud. Ules anda Tallinna Merekoolile.

Kaubandus Eesti ja SSSR-i vahel

Novembrikuu jooksul on Eestist lainud Nõuk. Venesse kaupu kokku 382 vag., muude hulgas elussigu 174 vag. 3823 tk., elusloomi 47 vag. 280 tk., rõõska koort 30 vag. 61 tn., rõõska piima 90 vag. 884 tn., segakaupa 6 vag. 6 tn., bensiini 18 vag. 219 tn., tallanahka 6 vag. 37 tn., trükipaberit 4 vag. 52 tn., puupappi 2 vag. 30 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Sama aja jooksul on N. Venest Eestisse tul-

nud kaupu kokku 228 vag. 1635 tn., nende hulgas suuremal määral transportpiimakanne 120 vag. 198 tn., soola 30 vag. 537 tn., petrooliumi 13 vag. 151 tn., kaoliini 11 vag. 182 tn., segakaupa 7 vag. 15 tn., doortubakat lehtedes 4 vag. 23 tn., mootorinaftat 4 vag. 61 tn. ja muid kaupu üksikute vagunite viisi.

Kaubandus Eesti ja Läti vahel

Novembrikuu jooksul on Eestist Läti läinud kaupu 86 vag. 925 tn., muu hulgas kivisoola 13 vag. 218 tn., tsementi 16 vag. 253 tn., segakaupa 17 vag. 17 tn., bituumenit 5 vag. 79 tn., bensiini 7 vag. 92 tn., põlevkiviõli 8 vag. 125 tn., kaltse 6 vag. 53 tn., kartuleid 3 vag. 52 tn., põllutööriistu 2 vag. 4 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

Samal ajal on Lätist Eestisse tulnud kokku 33 vag. 128 tn., selle hulgas segakaupa 18 vag. 26 tn., hobuseid 3 vag. 18 tk., peensuskruid 3 vag. 51 tn., amoniiti 2 vag. 11 tn. ja muid kaupu üksikud vagunid.

M. KABAL
RIIDEKAUPLUS
Tallinn, V. Karja 7
Telef. 444-01

PUUSÄRGIÄRI JA
MATUSETALITUS
Sakala 25. Telef. 477-56
M. KABAL

Äride register

detsembrikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

- Hugo A a v, Kehra, segakauplus.
- Th. B i e d e r m a n n, Tallinn, Kaupmehe 20, terase esindus, ärip. Theodor Biedermann.
- A. B ü r g e r, Tallinn, Päikese 4, klaveritööstus, ärip. Aleksander Bürger.
- Valter E e s m a n n, Tallinn, Narva mnt. 24, vanaraua- ja vanaautoosade-kauplus.
- „P a t a“ pakkide tallitus A. Embach, Tallinn, V.-Posti 8, pudukaubaladu, ärip. Asta Embach, prokurist Paul-Andreas Skribanovitz.
- August E r i k, Rakvere, Parkali 2, rätsepatöökoda.
- T. E r m, Viljandi, Väiketuru 6-a, vanaasjade-kauplus, ärip. Tõnis Erm.
- H. G r ü n s t a m, Tallinn, Kentmanni 22—8, naisrätsepatöötuba, ärip. Hilda Grünstam.
- Verner-Hannus G u s o v i u s, Tallinn, Harju 21 (enne V.-Posti 7—1), kirjutusmaterjalikauplus ja esindus.
- Rudolf G u t m a n n, Kohila v., Kohila alevik, jalgrataste, raadioaparaatide ja nende osade äri.
- Harri H a u g a s, Tallinn, Jakobsoni 28, transportäri.
- A. H e r k a u c h, Tallinn, Dunkri 2, elektri installatsioonitööd, ärip. Arthur Herkauch.
- Juhan Hoidre, Sooniste v., segakauplus.
- Mihkel H ü t t i m ä e potisepatööde ettevõtte, Tallinn, Alberti 11—1.
- Alide J a a n s o n, Erra v., Käviõlis, sega- ja toiduainetekauplus.
- Eugen J a k e n f e l d t, Pärnu, Kuressaare 74, toiduainetekauplus, loomulik eestkostja — isa Aleksander Jakenfeldt.
- Otepää apteek prov. V. J a l v i s t e, Otepää, Turg 12, ärip. Valter Jalviste.
- A. J a n n s o n, Tallinn, Väike-Karja 4, maiustuste-, puuvilja- ja koloniaalkauplus ühes veinimüügiga, ärip. Karl-Aksel Jansson.
- V. J ö g e d a valmisriieteäri „Moela“, Kuressaare, Tallinna 7, ärip. Vilhelmine Jõgeda.
- Metallitööstus „E d u r“ K. J ü r g e n s, K. V e r e t j a K o, Tallinn, Uus-Kalamaja 22, veokid ja muud mehaanilised tooted, usaldusühing, täisosanikud Karl Jürgens ja Karl Veret, ühingu osakapital Kr. 5.500.—.
- Johannes K a d a r p i k, Simuna alevik, segakauplus.
- Erich K a n g r o, Võõpsu al., Aia 22, vilditööstus.
- M. K a n g r o, õmblustööstus, Tallinn, Sakala 18—9 (enne Vabaduse pst. 7—3), ärip. Miralda Kangro.

24. E. Keigla, Rapla v., Rapla alevik, kelladekauplus, ärip. Ernst Keigla.
25. J. Kesnurme kirjastus „Raudvara“, Tartu, Narva 44, ärip. Juhani Kesnurm.
26. Ivan Kirjanov, Tallinn, Veeteede Valitus, majakate remontimise ettevõtte.
27. Sergei Kliško, Vana-Irboska alevik, restoran.
28. L. Kork, Tallinn, Tulika 24, toiduainetekauplus, ärip. Liisa Kork.
29. A. Kullerkupp, Tartu, Riia 75, raamatuja kirjutusmaterjalikauplus, ärip. A. H. Kullerkupp.
30. Jefim Kusnetsov, Petseri, Poska 1, tee- ja söögimaja.
31. E. Kütt, Tallinn, Tina 19, juuksetööstus, ärip. Elvins Kütt.
32. Paul-Feliks Liit, Kärda al., Poska 16. segakauplus.
33. M. Litsak, Tartu, Tähe 72, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Marta Litsak.
34. Kudumistööstus I. Lopavok, Tallinn, Narva mnt. 15. 1937 firma all „Kudumistööstus (kaelasidemed, sallid, mööbliriie jne.)“ ärip. Isak Lopavok. See ettevõtte jatkas tegevust alates 1. nov. 1937 firma all „Kudumistööstus „Šakard“ Lopavok ja Scheberstein, täisühinguna, kus täisosanikeks olid Isak Lopavok ja Hanan Scheberstein, ühingu osakapitaliga Kr. 10.000.—. Täisühingust astus 30. novembril 1937 välja Isak Lopavok, mis ajast arvates ettevõtte tegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Hanan Scheberstein firma all Kudumistööstus „Šakard“ H. Scheberstein.
35. Valter Must, Antsla al., Jaama 12-a, pagariäri ja kohvik.
36. V. Möller, Ahja v., veoäri, ärip. Viktor Möller.
37. E. Nagla, Kastre-Võnnu v., isiklik agent, ärip. Endel Nagla.
38. A. Ojasoo, Nõmme, Põllu 11, toiduainetekauplus, ärip. Amanda-Elisabeth Ojasoo.
39. A. Pikat, Tartu, Narva 109, juuksetööstus, ärip. Amanda Pikat.
40. Valentine Poil, Pärnu, Tallinna mnt. 1, pesu- ja pudukauplus.
41. Kirjastus „Kirjavara“ H. Rahamägi ja A. Grönberg, Tallinn, S. Tartu mnt. 12—14, täisühing, täisosanikud Henno Rahamägi ja Artur Grönberg, ühingu osakapital Kr. 500.—.
42. J. Roose ja A. Zimmermann, Tallinn, Maakri 6, pudukauplus, täisühing, täisosanikud Johanna Roose ja Alice Zimmermann, ühingu osakapital Kr. 1000.—.
43. T. Rosenroth, Tallinn, Pärnu mnt. 96, kondiitri- ja pagariäri, ärip. Therese-Marie Rosenroth.
44. A. Saarela, Tartu, Tähe 14-b, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Arvo Saarela.
45. Aleksander Sarv, Tallinn, Koidu 29, toiduainetekauplus.
46. Kaubanduskontor „Terasking“ P. Skribanovitz, Tallinn, Vana Posti 8, jalanõude ladu ja müük, firmade esindused, äripidaja Paul Skribanovitz.
47. Hugo Tamverk, Emra v., Kiviõli, segakauplus.
48. O. Veske, segakauplus, Kuressaare, Tallinna 2, ärip. Osvald Veske.
49. Harald Viik, Riisipere v., Turba alevik, segakauplus

Registreeritud muudatused:

- Egor Bōstrov avanud riide- ja pesukaupluse Kuressaares, Kohtu 1, varem registr. samasugust kauplust Raekoja tän. peab edasi.
- K. Ennus ja Poeg Tallinna osakonna asukohaks Tallinn, Gonsiori 1 (enne Falkpargi 14).
- Vladimir Gubin, kes tegutseb agendina, asukohaks Tallinn, Toom-Kuninga 20-a—1.
- Johannes Hiiler lõpetanud lihakaupluse Tallinn, Tatari 18; lihakauplust Tallinnas, Kuu 4, peab edasi.
- August Inder'i lihakaupluse asukohaks Tallinn, Sulevimägi 10 (enne Lennuki 4).
- Ella Jaaburi juuksetööstuse asukohaks Tallinn, Kreutzvaldi 8 (enne Raua 42).
- Oskar Jung lõpetanud riigiviina- ja segakaupluse Laatre vallas, peab edasi Viljandi raudteejaama einelauda.
- Ferdinand Kalepi kantseleitarvete müügi- ettevõtte asukohaks Tallinn, Karu 11—13 (enne Roosikrantsi 17—10).
- Rudolf Karrusi toiduainetekaupluse asukohaks on Tallinn, Auru 1 (enne S. Tatari 8).
- Anton Kiilits'i pudu- ja kirjutusmaterjalikaupluse asukohaks Tallinn, Soo 21 (enne Soo 10).
- Lakivabrik „Pluto“ dipl. ins. A. Kink, asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 17 (enne Lai 32).
- Arved Kotkas jätkab äritegevust, avades Põltsamaal, Jõgeva mnt. 5, koloniaalkaupluse.
- Miina Kuur jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Nõmmel, Valdeki 74.
- Aktiiaselts Tartu Metallivabrik G. ja H. Lellep, Tartu, Kalmistu 21/23, asjaajaja- direktoriks määratud Jaan Kühle.
- A. Loorits ja H. Viikmann, Tallinn, Valgevase 9, täisosaniku Helene Viikmann'i lahkudes jätkab ettevõtte tegevust ainuisikliku äripidajana August Loorits firma all „Aug. Loorits“, ettevõtte ärialaks on nüüd tubakakauplus.
- Eugen Lorenzsonn'i agentuurkontori asukohaks Tallinn, Mundi 3—2 (enne Rütüli 2).
- Taali Mõik'i perekonnanimeks „Kotkas“ ning tema Tallinnas, Magasini 13-a asuva lihakaupluse firmaks „Taali Kotkas“. Prokuristi Alide Schmidt'i volitused kustunud.
- August Näksi mööblipolsterdamise tööstuse asukohaks Tartu, Vene 8 (enne Kalda t. 14).
- „Plastika“ Kunstainete press- ja prits- tööstus A. Orntlich ja E. Sundelevitsch, Tallinn, S. Tartu mnt. 45, täisühingust täisosanik Alma Orntlich lahkanud, tema asemele astunud Richard Uritam, firma muudetud järgmiseks: „Plastika“ Kunstainete press- ja prits- tööstus R. Uritam & Ko.“
- Naisterahvaritsep J. Raag, asukohaks Tallinn, Olevimägi 11—4 (enne Lai 12—2).
- Valdur Salumäe jätkab äritegevust avades Tartus, Lao 7, lihakaupluse firma all „V. Salumäe“.

22. Ivan Semjonov jätkab äritegevust avades segakaupluse Kiviõlis, Pikk 6.
23. Daniel Siilbaum'i ees- ja perekonnanimeks Taaniel Vaigro, ning tema Tartus, Suurturg 14, asuva pudu- ja moeäri ning samas avatud kübara- ja õmblustööstuse firmaks „T. Vaigro“.
24. August Soomberg avanud Elva al., Tuletõrje 7, veoäri, varem registreeritud laualõikust Elva alevis peab edasi.
25. Jaan Steinfeldti perekonnanimeks „Teinfeldt“ ning tema Tallinnas, Lembitu 30, asuva toiduainetekaupluse firmaks „Jaan Teinfeldt“.
26. Harald Tults avanud Märjamaa alevikus jahuveski ja peab edasi Tõrvas, Veski 9, püülviveskit, mõlemaid ühise firma all „Dipl. ing. H. Tults“. Jahulao Pärnus, Munga 7, lõpetanud.
27. Leo Varn'i autoparandustöökoja asukohaks Tallinn, Tulika 10 (enne Endla 9).
28. Magdaleena Veber lõpetanud toiduainetekaupluse Nõmmel, Sakala 5, ja avanud toiduainetekaupluse Nõmmel, Pärnu mnt. 165 firma all „Magda Veber“.
29. Frits Vihvelin'i elektri-, foto- ja raadioäri asukohaks Viljandi, Lossi 20 (enne Tartu t. 6).
30. Claus Wrangell & Co. asukohaks Tallinn, Hobuse 2 (enne Harju 43).

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Endel Berendsen, Tallinn, Uueturu k.-m. 26, piimasaaduste müük.
2. A/s. „Eesti Petrol“ Tallinn, Merepuies-tee 17.
3. Theodor Ende, Tallinn, Gildi 7, toiduainetekauplus.
4. Minna Hani, Võru, Jüri 28, toiduainete-kauplus.
5. E. Helmerand, Tartu, Tähe 14-b, toiduainete- ja piimakauplus.
6. Tehniline kontor „Jõuallik“ Aleksanders Holmeiers, Tallinn, Vabaduse väljak 10.
7. Helene Jõe, Rakvere, Seminari 23, toiduainetekauplus.
8. E. Kadar, Tallinn, Pärnu mnt. 28, pagari- saaduste äri.
9. A. Kruuk, Tallinn, Viljandi 24, toiduainete-kauplus.
10. Trükikoda „Kiirtrükk“ A. Kuusk ja M. Küla, Tartu, Peeter Põllu 9.
11. E. Laanemets, Tallinn, Linda 6, toiduainetekauplus.
12. August Laumets, Kudina v., talurahva- tarvete kauplus.
13. Ed. Lättemaa, Tartu, Raua 12, toiduainete- ja piimakauplus.
14. Julie Pungaste, Pajusi v., segakauplus.
15. Rudolf Rebane, Nõmme, Põllu 11, toiduainetekauplus.
16. Jaan Redlich, Märjamaa v., saeveski.
17. Majatarvete eriäri „Saponia“ Georg Reimann, Tallinn, Müüriavahe 19.
18. L. Tulf, Tartu, Võidu 32, voodi- ja mööbli-äri, ja Vene 2 raamatu- ja kirjutustarvete-kauplus.
19. Segakauplus O. ja A. Veske, Kuressaare, Kauba 11.

Toiduainete turg

London.

17/XII. Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri	sh. 93/- — 98/-
Daani	„ 97/-
Hollandi	„ 94/-
Eesti	„ 90/-
Rootsi	„ 94/-
Poola	„ 90/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.	
Northern Manitoba	sh. 55/3
Rosario Santa Fe	„ 39/6

Jahu, kaal — 440 Ingl. n. = 63,5 kg	
Good Canadian	sh. 20/-

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „	9/6
---	-----

Kaerad, „ „ „ „ = 50 kg „	9/6—9/9
----------------------------------	---------

Linad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten	£ 68/-
Tows Soviet	„ 69/-

Manchester.

Või.	
Eesti	sh. 125/- — 127/-
Läti	„ 125/- — 127/-
Soome	„ 141/- — 143/-
Rootsi	„ 141/- — 143/-

Daani	„ 148/- — 151/-
Uus-Meremaa, finest	„ 118/-
„ „ first	„ 115/-

Hamburg.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest	
Manitoba I, cif 100 kg eest term.	\$ 6.08
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term.	„ 6.27

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis	sh. 169/-
„ „ Amsterdamis	„ 167/-

Suhkur, cwt. (50 kg)

toores	sh. 5/10 ¹ / ₂ —6/3 ³ / ₄
Belgia	„ 7/3
Tšehhi	„ 7/-
Poola	„ 7/-
Holland	„ 7/4 ¹ / ₂

Riis, Burmah II	Rmk. 10.50
----------------------------------	------------

Või, Berliinis,

Deutsche Markenbutter	Rmk. —
Feine Molkereibutter	„ —
Molkereibutter	„ —
Landbutter	„ —
Kochbutter	„ —

Välisbörsid

	L O N D O N											
	13. XII	14. XII	15. XII	16. XII	17. XII	18. XII	20. XII	21. XII	22. XII	23. XII	24. XII	
Frank . . .	147.16	147.21	147.26	147.29	147.19	147.13	147.10	147.13	147.18	147.16	147.19	
Dollar . . .	4.9972	4.9972	4.9975	4.9977	4.9962	4.9977	4.9977	4.9982	4.9985	4.9985	4.9980	
Rootsi kr. . .	19.397	19.400	19.401	19.398	19.398	19.398	19.398	19.398	19.398	19.398	19.398	
Daani kr. . .	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	22.400	
Norra kr. . .	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.901	19.900	19.901	19.901	19.901	19.901	
Saksa mk. . .	12.400	12.392	12.395	12.391	12.397	12.400	12.405	12.402	12.402	12.407	12.400	
Soome mk. . .	226.20	226.20	226.20	226.20	226.20	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	226.22	
Floriin . . .	8.9818	8.9850	8.9850	8.9850	8.9856	8.9868	8.9887	8.9906	8.9893	8.9881	8.9893	
Liira . . .	95.06	94.95	95.06	95.15	95.03	94.95	95.05	95.—	95.—	95.—	95.—	
Helveetsia fr. . .	21.605	21.606	21.606	21.608	21.611	21.607	21.608	21.606	21.603	21.608	21.613	
Tšehhosl. kr. . .	142.15	142.18	142.18	142.25	142.25	142.25	142.25	142.25	142.25	142.31	142.31	
Belga . . .	29.397	29.391	29.407	29.410	29.416	29.408	29.402	29.416	29.437	29.457	29.463	
Peseeta . . .	48.600	48.600	48.600	48.600	48.600	48.600	48.600	48.600	48.600	48.600	48.600	
Šilling . . .	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	26.43	
Slott . . .	26.37	26.37	26.37	26.37	26.37	26.37	26.37	26.37	26.37	26.37	26.37	
Pengö . . .	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	25.12	
Latt . . .	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	
Eesti kroon . . .	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25	
Litt . . .	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.37	29.27	
Tserv. . .	26.48	26.48	26.48	26.48	26.48	26.48	26.48	26.48	26.48	26.48	26.48	
Höbe p. n. . .	18 ¹ / ₂	18 ¹ / ₁₆	18 ¹ / ₁₆	18 ¹ / ₁₆	19 ¹ / ₁₆	18 ¹⁵ / ₁₆	19.—	18 ⁷ / ₈	18 ¹ / ₁₆	18 ¹ / ₂	18 ⁷ / ₁₆	
Kuld " " . . .	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	139 sh.	
Plaati " " . . .	11 d.	10 d.	9 ¹ / ₂ d.	9 ¹ / ₂ d.	9 d.	9 ¹ / ₂ d.	9 ¹ / ₂ d.	9 d.	8 d.	8 d.	7 ¹ / ₂ d.	

	B E R L I I N											
	13. XII	14. XII	15. XII	16. XII	17. XII	18. XII	20. XII	21. XII	22. XII	23. XII	24. XII	
Naelsterling . . .	—	12.41	12.41	12.41	12.415	12.415	12.415	12.420	12.420	12.420	12.420	
Frank . . .	84.30	84.30	84.25	84.25	84.30	84.35	84.35	84.40	84.35	84.40	84.35	
Dollar . . .	2.482	2.482	2.482	2.482	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484	2.484	2.485	
Rootsi kr. . .	63.93	63.95	63.95	63.95	63.97	63.97	63.97	64.—	64.—	64.—	64.—	
Daani kr. . .	55.38	55.40	55.40	55.40	55.42	55.42	55.42	55.44	55.44	55.44	55.44	
Norra kr. . .	62.33	62.35	62.35	62.35	62.38	62.38	62.38	62.40	62.40	62.40	62.40	
Soome mk. . .	54.85	54.85	54.85	54.85	54.85	54.90	54.90	54.90	54.90	54.90	54.90	
Floriin . . .	138.16	138.09	138.11	138.05	138.12	138.12	138.10	138.13	138.15	138.15	138.18	
Liira . . .	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	
Helveetsia fr. . .	57.10	57.42	57.43	57.42	57.43	57.44	57.44	57.47	57.48	57.47	57.49	
Belga . . .	42.20	42.22	42.22	42.20	42.21	42.21	42.21	42.23	42.20	42.17	42.16	
Latt . . .	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	49.15	
Eesti kr. . .	68.03	68.03	68.03	68.03	68.03	68.03	68.03	68.03	68.03	68.03	68.03	
Litt . . .	41.68	41.68	41.68	41.68	41.68	41.68	—	—	—	—	—	

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

28. XII 1937. a.

	Kroonid.		Kroonid
Nisupütl (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Poolsoore	100 kg. 43.—
„Sampo“	100 kg. 30.—	Sõre	„ 43.—
„Kungla“	„ 34.—	Manna	„ 43.—
„Kalev“	„ 37.—	Rukkijahu	100kg. 17.20—18.50
„Eesti parem“	„ 43.—	Rukkipütl	„ 26.—
„Granular“	„ 37.—	Nisujahu, pehme — sõre	„ 30.00—43.00
		Kaerahelbed	„ 32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahiide komisjon poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 15 XII 1937. a.

		Kroonid.			Kroonid.
J. Puhk ja Pojad suurveski:			Raualakk, tünnides, netto	100 kg	13.75
Jahud: rukki	100 kg	17.20—18.50	Imbutusõli D, C, netto, tünnides	"	6.75—7.75
" püül	"	26.00	Maanteeõli	"	6.00
" nisu, pehme—sõre	"	30.00—43.00	Viljapuu-karbolineum, netto	ltr	0.30
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg	—32	Mootorpetrooleum,	kg	0.12,5
A/S. Rotermanni teh.			" -nafta	"	0.11
Jahud: leivajahu	100 kg	—	Diiselnافتa	"	0.11
" rukki	"	17.30	Putukamürk „Puttox“	"	1.50
" püül	"	25.—27.—	Raud, sordi	100 kg	22.00
" nisu, pehme — sõre	"	28.00—43.—	" latt	"	25.00
Nisu	"	20.00—22.50	" vits	"	28.00—35.00
Rukis	"	16.00	Raudplekk	"	34.00—38.—
Kaerad, toidu	"	14.00—15.00	" tsingitud	"	47.00—51.—
Odrad, õlle	"	18.—	Raudtalad	"	23.00—25.00
" toidu	"	16.00—18.00	Teras, talla, ree	"	29.—
Seemned: ristikehina, punane,			" vedru	"	32.—
hiline	100 kg	—	" valu	"	—90.—1.—
timuti	"	—	Inglistin	"	470.—485.—
Linaseemned, külvi, 0/0 baas	"	—	Seatina	"	50.—52.—
Õlilinaemned, 90/0 baas fr.	"	—	Vaskplekk, punane	"	200.—250.—
saatejaam	"	—	" valge	"	180.—210.—
Herned, toidu, rohelistes	"	26.00	Tsinkplekk	"	75.—80.—
Riis, Burma II	"	47.00	Masinaõli,	"	22.—
Kartulitärklis „Supérieur“	"	24.—	" Poola	"	—
Siirup, kartuli, 42/0	"	25.00—27.—	" Ameerika	"	20.—21.—
Glükoos	"	27.—	Mootoriõli, Ameerika	"	38.00—60.—
Margariin, kodumaa	"	77.50—87.50	Autoõli, Ameerika ja Daani	"	42.00—105.—
Kakao, Hollandi	1 kg	1.80—2.40	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-		
" Eesti	"	1.00—2.30	teõli, tsistern.	1000 kg.	65.00—70.—
Kohv, Rio, Santos jne.	"	2.65—3.30	Tsilindriõli, Ameerika	100 "	30.00—56.—
" Kesk-Ameerika sordid	"	4.75—5.75	Nafta, Vene	"	14.00—14.50
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	"	5.60—6.—	" Ameerika	"	14.00—14.50
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	"	5.00—5.50	" Poola	"	—
Sidrunid	kast	24.00—26.00	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	"	15.00—16.00
Suhkur, peenike, Inglise	100 kg	45.00—45.25	" Ameerika	"	15.00—16.00
" " Vene	"	—	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-		
" " Poola	"	44.50—44.75	tööst. segabensiin, fr. Tallinn, netto ltr.		—31
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun			Auto-bensiin		—31
Irboška ja Narva	"	2.50	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,		
" lahtine, Saksa, fr. Tallinn	"	2.30	tsistern fr. Tall. ühes teedemaks.	"	—32
" " Vene	"	2.10—2.30	Bensiin, I s., välisbensiin	kg	—44
" " Hispaania meresool	"	2.—	Pesuosoda, kodumaa	100 kg	8.50—9.00
Heeringad, A-s. Kaland. „K“ vagviisi tünn		39.—	Seebikivi	"	27.00—28.50
" „Matties“	"	40.—	Värvid, nigros., vees sulav, välism.	1 kg	7.00
" „Matfulls“	"	42.—	" tsinkvalge, välism.	"	55.—57.50
Šoti „Matties“, I sort	"	51.—52.—	" tinavalge,	"	0.80—0.84.50
" „Matfulls“	"	55.00—56.00	" ooker,	"	0.16—0.29
Liha, sea, I sort	1 kg	00.70—00.80	Väetisained: Superfosf. Ingl. 18/20/0 kott		—
Liha, looma I sort	"	00.85—00.50	Superfosfaat Hoil.	"	—
Õlikoogid, linaseemne	100 kg	14.00—14.50	" Vene	"	—
Sojatangud	"	16.—	" lahtiselt, fr. piir	100 kg	—
Nisukliid	"	12.—	Segafosfaat 22/23/0	"	—
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg	36.50	Eesti fostoniit 25/27/0	"	—
Kivisüsi, auru, Newcastle, fr. Tall.	"	31.50	Kaalisool 40/0	"	—
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg	50.—	Salpeeter, tsiviil 16/0 (terakujul.)	"	—
Küteturveas (A/s., „Eesti Turbat.“)	"	10.—	Vävelhapu ammoonium 20,6/0	"	—
Põlevkivi, netto	"	9.—	Tsemnt,		
Kütteõli, vaadi viisi, netto	100 kg	5.60	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere		5.85
Raskeõli A. B. C.	"	8.00	paberikottides		5.15
Estobituumen A. B. C. D. E. F.			Kriit, toores	100 kg	3.50—4.00
tünnid br.	"	9.75	" pestud	"	4.15—4.25
Asfatemulsiioon	" netto	10.25	Kivitorv	"	14.00—24.—
" mastiks	"	5.75	Puutorv	"	18.—
Katuselakk, vaatides,	" br.	10.25	Lubi	"	2.20
Fenolaat, tünnides,	" netto	5.25	Kips, krohvimise, fr. v. Irboška	1000 kg	30.00
Karbolineum „Estokarbolineum“			" krohvimise, fr. v. Tallinn	"	37.50
A. B. C. netto	"	8.75—11.75			

Telliskivi, I s., fr. Tallinn, sadam	1000 tk.	Kroonid	—
Silikaat, I s., fr. vabrik	"		42.00
Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)	kast		125.—
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg		2.30—2.60
Tallanahk, Ameerika, I s.	"		2.60—2.90
Linaseemneõli	100 "		63.00—64.—
Värnits	"		64.00—65.—
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob. Tall. hl/alk.	33.00—35.—		
Paber. rotatsiooni	100 kg		23.20
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.		56.50—65.50
" Mitkal	"		41.50—55.—

14. 12. 37. Puuvill, Liverpooli börs.
 American Fully Middling inglise nael (lbs) eest ingl. pennides (d) loko . . . . 4.66; jaan. 4.53; märts 4.58; mai 4.63; juuli 4.67.
 Lambavill 15. VIII 36. a.

" I sort	1 kg	Kr.	3.55
" II "	"	"	2.80
" III "	"	"	2.05

Või. — Tendents: rahulik.
 1. sort 1 kg Kr. 1.88, mis on tuln. sisse 5.—12. XII s. a. Lambaliha 8. XII 37. a. Eksporditava värskelambaliha hind Tall. tapamaj. headuse järgi 70—75 s. kg. Peekonsigade nädalahinn. Tallinnas 10. XII 37. a. Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.88	0.83		
55,5—59 "	0.83	0.79	Siseturu hinnad	
72,5—75 "				
75,5—80 "	0.79	0.75		

Elussigade hindadeks noteeriti:
 90—120 kg raskused 62 s. eluskaalu kg.
 121—160 " " 66 " " "
 üle 16) " " 62 " " "
 Kanamunad. 3. XII 37. Tendents: püsiv.
 1 kg ekspordimune fr. kogumispunkt Kr. 1.15.
 1 " siseturu mune Kr. 1.10.
 Piim. 13. XII 1937. a.
 Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:
 I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües . . . . . 13 s. ltr.
 I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües . . . . . 12 " "
 II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües . . . . . 11 " "
 II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües . . . . . 10 " "
 Juust 3. XII 37. — Tendents: kindel
 Juustu hinnaks noteeritakse ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn

Eksportjuust: Siseturu juust
 sort 12 A 112 senti kg. Šveitsi 125.—
 " 12 B 109 " " Hollandi 100.—
 " 11 A 110 " " Backstein 100.—
 " 11 B 107 " " Konserv. 135.—

Lina d. 10. XII 37. Tendents — püsiv.
 Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

Lina, ristna R	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
hoffsdreiband HD	107	105
dreiband D	98	96
ordinäärdreiband OD	89	87
liivi ordinäärdreiband LOD	80	78
takupraak H	71	69
	62	60

Takud	I	1 kg.	69
"	II	"	59
"	III	"	49
" ehituse		"	17

Aiasaadused. 10. XII 37.

Õunad: liivi sibulõun. ekspordikõlvulised, pakkimiskuludeta fr. Tallinn 30 s. kg.; talvesordilised, punasevärvilised, ekspordikõlvulised, pakkimiskuludeta fr. Tallinn — s. kg.
 Jõhvikad: ekspordikõlvul., fr. Tallinn 20 s. kg. Tendents: püsiv.
 Sigurid: ekspordikõlvul., fr. kogumisp. 19 s. kg. Tendents: kindel.
 Sibulad: ekspordikõlv., fr. kogumisp. 19 s. kg. Tendents: rahulik.
 Kurgid: konservitud, ekspordikõlvulised, ca 5 kg plekknõu . . . . . Kr 2.20 Tendents: püsiv.

Metsamaterj. hinnad fr. laduplats Tallinn.

Palgid: kuusk ja mänd	thm. kr.	18.00—20 —
Pakud, kuusk	r.-m.	—
" mänd	" "	—
Paberipuud	" "	9.00 12.—
Toeapuud	" "	7.—8.—
Pakud: kask	thm.	20.00—30.—
" lepp, I sort	" "	34.—
" " II sort	" "	20.—
" haab I	" "	35.—
" " II	" "	25.—
Prussid	" "	35.00—37 00
Saetud materjal + 25% laudu:		
" kuusk u/s	" "	40.—
" " IV sort.	" "	36.—
" mänd u/s	" "	40.—
" " IV s	" "	36.—
Kastilauad	" "	56.00—60.00
Krohvilistud	" "	28.00—34.00
Liiprid 2" cm × 25 cm × 272 cm	tk.	—
" 15 " × 25 " × 270 "	" "	3.—
Tendents: äraootav.		

Lina Prahid.

Tal'inn — Stettin	1000 kg	Rmk.	14.25
" — Gent	1016 "	sh.	32/6
" — Dundee	" "	"	35/—

Puumaterjalid. Standard

Tallinn— London	"	sh.	45/—
" — Hull	"	"	45/—
" — Southampton	"	"	—
" — Manchester	"	"	55/—
" — Grangemouth	"	"	37/6
" — Belfast	"	"	60/—
" — Dundee	"	"	40/—
" — Antwerpen	"	"	45/—
" — Gent	"	"	45/—
" — Rotterdam	"	"	45/—
" — Amsterdam	"	"	48/—

Segakaup.

Tallinn— Stettin	1000 kg	Rmk.	18.00—30.—
" — London	1016 kg	sh.	17.00—45.—
" — Stokholm	1000 kg	Rkr.	11.00—30.—
" — Stettin, või.	"	tünn Rmk.	1.50
" — London	1016 kg	sh.	2/6

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

Eesti Kummitööstuse O.-ü.
PÕHJALA

Tallinn, Pikk tän. 33

Telefon 443-12

A-S.

Rumberg, Tuberg & Ko.

ja

O.ü. «VIRU»

S. Kloostri 22/18

Õnnerikast uuf aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

A. TÕNISSON & Ko.

Rüütli 28/30

Tel.: keskjaam 416-00

**Tallinna Majaomanikkude
Pank**

Harju 45

Tel. 478.50

P. K. „Dõieksport“
Keskmeierei

Jakobsoni 14

Telefon 305-18

Kirjaümbrike ja paberi ümbertöötamise tehas

O-ü. RAF. HAARLA

Tina 9

Tel. 302-56

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad

1. jaanuarist 1938. a. alates on meie kodukeskjaama

nr. 415-00

OSCAR STUDE

Ekspeditsiooniäri

Hotell

„Bristol“

Raiaskaevu 7

Tel. 426-33

A/S.

Franz Krull

Tallinn, Kopli 68

Tel. 415-35

Šokolaadi- ja kompeki-
tööstus

„Soliid“

Kopli 36

Tel. 438-30

A.-s.

Hüppler ja Ko.

S. Tartu 43

Tel. 305-01

K. A. Rütman
ja Ko.

Pärnu 9

Tel. 466-72

Karastavate jookide
tööstus

„Tervis“

Herne 14

Tel. 463-35

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

VEINI- KOLONIAAL- ja DELIKATESSIKAUPLUS
A.KAMPUS
(end.V.Demin) Vene t. 1. tel. 43504

Rohu- ja värvikauplus

E. Günther

Tallinn

Tartu

Viljandi

Pärnu

Raua- ja terasasjade
kauplus

M. Männil & Ko.

Pikk 13

Tel. 431-49

Majatarveteäri

A.-S.

D. MIRVITZ & POJAD

Tartu

Tallinn

Asut. 1872. a.

Jalanõudeäri

A. ADAMKA

Harju 26

Tel. 436-26

Lakivabrik

„Fortuna“

om. Jüri Mitt

Lembitu 7

Tel. 479-07

Speditsiooniäri

A. J. Trankmann ja Ko.

Pärnu 6

Tel. 442-57

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

<p>MÖÖBLIÄRI JA -TÖÖSTUS</p> <p>R. Studemeister ja H. Ziwan</p> <p>TALLINN S. Karja 23</p> <p>Tel. 438-69 äri Tel. 472-22 tööstus</p>	<p>Vorstitööstus</p> <p>A. Einas</p> <p>Kollane 7 Tel. 303-29</p>
<p>Th. Kaarmann</p> <p>Raekoja 8, tel. 431-41 Raekoja 10, tel. 432-83</p>	<p>Taimevõitehas</p> <p>„Olivia“</p> <p>Volta 3 Tel. 431-97</p>
<p>Teras-rauakauplus</p> <p>Joh. Krahe</p> <p>Narva mnt. 4 Tel. 308-93</p>	<p>Kullasepaäri</p> <p>Richard Lange</p> <p>Vanaturukael 5 Tel. 436-20</p>
<p>Majaomanike Krediitpank</p> <p>ü/p.</p> <p>Pärnu 6 Tel. 426-69</p>	<p>Põllutööriistade ja masinate ladu K-m.</p> <p>Anton Vilberg</p> <p>Paldiski m. 5 452-51 Tel. 452-52</p>

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad firmad:

<p style="text-align: center;">Riidevärvid</p> <p style="text-align: center;">«Matsina»</p> <p>S. Tartu 3 Tel. 305-31</p>	<p style="text-align: center;">Dedru- ja mehaanikatööstus</p> <p style="text-align: center;">H. Feierbach & Ko.</p> <p>Jaama 10 Tel. 304-04</p>
<p style="text-align: center;">Piimasaaduste eriäri</p> <p style="text-align: center;">Jakob Imhof</p> <p>U. Posi 7 Tel. 445-37</p>	<p style="text-align: center;">Kudumistööstus</p> <p style="text-align: center;">Betty Besprosvanny ja Poeg</p> <p>S. Karja 12 Tel. 446-63 Tel. 301-73</p>
<p style="text-align: center;">Kaubanduskontor</p> <p style="text-align: center;">„Vasa“</p> <p style="text-align: center;">om. Hellmut Hofne</p> <p style="text-align: center;">Tallinn</p> <p>Vene 8 Tel. 457-26</p>	<p style="text-align: center;">O-ü. „Tarmo“</p> <p>Narva 6 Tel. 308-54 Tel. 306-50</p>
<p style="text-align: center;">Firma</p> <p style="text-align: center;">Adolf Klaff</p> <p>Harju 20 Tel. 436-51</p>	<p style="text-align: center;">Valmisriieteäri</p> <p style="text-align: center;">Peeter Pöder</p> <p>Kullasepa 16 Tel. 429-31</p>

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajale ja ärisõpradele soovivad firmad:

Thomas Clayhills & Son

Olevimägi 14

Piltpostkaartide ladu

V. OTS

Harju 44

Tel. 445-65

O/ü.

TILGA ja Ko.

Elektriosakond

Harju 23

Tel. 467-98

*Keila villaketramise
ja
kudumise tööstus*

Soo t. 27

Tel. 461-01

Th. Büttner'i

kudumistööstus

Lüfa 40

Tel. 448-10

Ladu: Estonia all 10. Tel. 462-34

Kaubamaja

Lier & Rosbaum

Viru 7

Tel. 433-34

Koloniaal-, veini- ja tubakakauplus

A. EEK

S. Tartu 19

Tel. 304-94

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajatele ja ärisõpradele soovivad firmad:

Eesti nõõbitööstus

„Merkur“

Laulupeo 2

Tel. 306-74

E. Lerenmann

Pudu-, moe- ja manufaktuurkauba suurladu

S. Karja 10

Tallinn

Tel. 446-43

A.-S.

„Rauaniit“

Põhja puiestee 7

Riidefööstus

U.-ü. **„Kudur“**

Dennad Besprosvanny
ja Ko.

Veerenni 29

Tel. 467-59

Keemiatööstus

G. Schwarz ja Ko.

Telliskivi 59

Tel. 440-00

Õnnerikast uut aastat

oma kaubatarvitajaile ja ärisõpradele soovivad lirmad:

A-S.

OSKAR KILGAS

TALLINN

Trükikoda, raamatuköite- ja karbitööstus

„DÕIME“

Asut. 1921

Estonia pst. 17

Tel. 455-58

Va Loun & Schitikov

Niguliste 18

Tel. 434-37

A-S. „SAVI“

Pärnu 31

Tel. 459-88